

pouči kako je religija razorni faktor u čovječanstvu, ili kako je (po Buharinovim riječima) religija inkompatibilna sa komunizmom teoretski i praktički.

Knjiga raspravlja o Bogu, svijetu, čovjeku i kršćanstvu, a sve to s obzirom na sovjetski priručnik. Pitanja kozmogonije, biologije, psihologije, religijske filozofije i apologetike prikazana su informativno u najširim potezima. Konceptija je te knjige nadasve savremena. U svrhu novog izdanja i ev. prevoda bilo bi dobro upozoriti redakciju na neka mjesta, gdje bi poželjna bila dublja kritika.

Z.

Aleš Ušeničnik, Dialektični materializam (»Naša pot« XVI., 1938). — **Katoliška načela** (»Naša pot« XV., 1937).

Šta Ušeničnik napiše, to je najbolje. Time je kritika o njemu gotova. Kako su sretni i maleni narodi kad imaju takve kulturne velikane!

Da to kažem, ponukan sam lektinom najnovijih spisa, nakon svega što je U. dosad napisao u filozofiji. Po njima dobiva vrlo aktuelna kolekcija »Naša pot« prvorazrednu naučnu vrijednost. Ti su spisi namijenjeni općoj naobrazbi, ali opet dokumentiraju metodički savjesnu, samostalnu i duboko spremu piščevu. Tko hoće da znade šta je »dialektični materijalizam«, ne treba tražiti bolje knjige od ove, jer je ne će naći. Informativna i kritička. — »Katoliška načela« su 3. svezak od »Knjige načel«. Prvi svezak (1934 »Načela o načelih«, N. p. V) objasnio je načela; drugi (1935 »Načela naravne življenjske modrosti«, N. p. IX) raspravlja o filozofskim nazorima života; treći svezak (380 str.) sadržava teme o Bogu, Kristu, Crkvi i svemu što čini suvremeni katolički nazor o svijetu i životu. Blago svakome tko to čita i životom usvoji!

Z.

Dr Franc Ksaver Lukman: Izbrani spisi svetega Cecilija Ciprijana: Prvi del: Pisma — Knjižica o padlih. Poslovenil, uvod in pripombe napisal... V Celju 1938. Založila Družba sv. Mohorja v Celju (213 str.).

U ovom zanimljivom i lijepom djelcu vidimo početak čitave patriističke zbirke, koju izdaje Bogoslovna Akademija u Ljubljani pod vodstvom profesora Dra Fr. Lukmana. Autor u korist popularizacije ove zbirke odriče se opširnog znanstvenog aparata, premda temeljito obrađuje svoj predmet i nužna razjašnjenja daje u bilješkama.

Dosta opširan uvod od 42 strane upućuje nas najprije u život i spise sv. Ciprijana uopće. Tu se raspravlja 1. o poganinu, kršćaninu, prezbiteru — 2. o biskupu — 3. o ediktu cara Decija i njegovim posljedicama — 4. o palima — 5. o raskolu u Kartazi i Rimu — 6. o kugi i drugim skrbima — 7. o sporu što se tiče krsta krivovjeraca — 8. o izagnanicima i mučenicima — 9. o spisatelju.

Na drugom mjestu uvoda Dr Lukman daje nam opći pregled o spisima ovog 1. sveska, t. j. o pismima Ciprijanovim i napose o onih 26 pisama, što ih je ovdje poslovenio, »mислеći, da lijepo prikazuju biskupski i religiozni lik sv. Ciprijana« (str. 41). U samom životopisu razlaže »zašto, čemu i kada ih je Ciprijan napisao.« Četiri daljna pisma (55, 59, 63 i 69.) u kratko komentira. Taj se uvod svršava kratkim prikazivanjem sadržaja spisa »o palima«.

To je znamenit govor, što ga je Ciprijan prije svoga povratka u Kartagu prije Uskrsa g. 251. napisao za sinodu. Autor ovako prikazuje